

Nro 50.

A FELS. CSÁSZARNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indúlt Bétsből, Kedden December 22 - ik napján,
1807-ik esztendőben.

B é t s.

Minekutánna Fels. Urunk és Fejedelmünk az ezen esztendőben, Aprilis 9 ik napján Magyar Hazánk fő városában Budán kezdődött Ország Gyűllését, e' folyó holnapnak 15-kén a' régi törvények és bé vett szokás szerént a' Karoknak és Rendeknek esteli 6 órakor tartott közönséges gyűllésekben sok öröm vivat szó között bé rekesztette volna, a' következett napon reggeli 6 órakor onnan vissza indulván, e. h. 17-ikén, dél után 2 órakor, Gróf Wr b na Eő Excellentiája társaságában, a' Bécsi Publicum nagy örömére szerentséssén vissza érkezett. A' Magy. Nemzetnek azt a' kü-

D d d

lönös szives hejlandóságát és hívségét, mellyet Fels. személye és a' Köz Jó előmozdítása eránt nem tsupa szóval, hanem tselekedeteikkel is ki mutatták, nagy kegyelmességgel venni méltoztatott Fels. Urunk. Eő Felségétől lett el válasok előtt az eránt is alazatos esedezéseket nyújtották bé, hogy az Eő Felsége jövő Januarius 6-ik napján Lu d o v i k a B e a t r i x Kir. Fő Herczeg Asszonnyal, néhai F e r d i n a n d Majlandi Herczeg, és M á r i a B e a t r i x vólt Módenai Herczeg Asszony 1787-ik esztendőben, Martzius 24-ik napján született leányával tartatandó menyegzőjére, a' Fels. Austriai Ház eránt való fegyhetetlen hívségeknek kinyilatkoztatása végett ide Bécsbe fényes deputatiót küldhessenek, mellyet Eő Felsége kegyelmessen meg is engedni méltoztatott. Erre a' menyegzőre itten olly fényes készületek tétetődnek néhány hólnapoktól fogva, a' millyeneknek látásokra régen nem volt Béts városának szerentséje.

A' múlt szombaton, úgymint e. h. 19-kén egy Párisból jövő Frantzia Csász. Kurir utazott itten keresztül Konstantzinápoly felé, fontos írásokat vivén oda magával S e b a s t i a n i Fr. Generálhoz. Azok a' 21 ferslágok, vagy deszka ládák, a' mellyeket ezen Generál Odessan, Lembergen és Bródin keresztül Párisba küldött, itten már által mentek. Ezeknek a' ládáknak kettejekben a' nevezett Generál nem régiben meg halálozott kedves feleségének bé balzsamomozott tagjai voltak, a' többi pedig sok ezüst 's arany edényekkel, drága köntösökkel, és különbkülönbféle ritkaságokkal voltak meg rakva.

Harmad nappal annakelőtte Napoleon Fr. Császárnak, és I. József Nápolyi Királynak Adjutánsai Kurir fővel itt utaztak keresztül, az elsőbb Berlinbe, olly parantsolatot vivén oda, hogy a' még eddig Pruffziai Birodalomban volt hadi seregek onnan mennyenek ki, az utolsóbb pedig Pétersburgba. Az Olasz Országi tudósítások szerint e. h. közepéig ottan fog a' Fr. Császár műlatni, 's azon Országot újabb lábra fogja állítani. Az onnan jött de nem egészen bizonyos kútfőből költ tudósítások még azt is hirdetgetik, hogy a' Madritti Kir. udvarnak meg egyezésével a' Hetururiai Királyné fiával egyetemben Portugalliába menne, 's evvel tserélné fel eddig birt Országát.

A' mi kegyelmessen uralkodó, és minden közhasznú szolgálatot illendőképen meg is jutalmaztatni kívánó Fels. Fejedelmünk, a' Császár nevét viselő vitéz huszár Regementnek Obersterét Gróf Naipperget, a' ki a' közelébb végződött Francia, Pruffzus és Orosz háború alatt a' Galliciai neutralitási cordont commanđirozta, 's azon egész idő alatt a' reá bizott dolgott olly okossan folytatta, hogy az Eő Felsége kegyelmességére magát méltóvá tette, egy igen betses brilliántokkal kirakott, és az Eő Felsége nevével diszeskedő (8000 forintra betsültetett) piksissel ajándékozta meg. I. Sándor Orosz Császár is, vele való meg elégedésének meg bizonyítása végett, egy 2000 Rubelt érő brilliántos gyűrűt küldött nékie ajándékba.

A' Cs. Kir. Armadiánál következő változások történtek:

A. Fellyebb emeltettek: Manzini az Indsinör Corpustól Generál Majorságra, és a' Theresienstadti várbeli Commendánságra; Ernst, Obristlajtinánt a' Gen. S abtól Obersterségre, és a' Hadi Cancellaria Archivumának igazgatására; Gorzkovszky a' Károly Fő Herczeg Uhlanus Regimentjébéli Kapitány ugyan ott második Major-ságra,

B. Hadi szolgálatba ujjobban felvétetődtek: Schwandner Obristlajtinánt, Mos-copp, Guks, és Lang, mindnyájan a' Kordonnál.

C. Által tétettettek: A' 2-ik Garnizon Regimentbéli Oberster Stzartzinszky a' Kordonhoz; a' Jellachich Ferencz Regimentjébéli Obrist-lajtinánt Bánffy a' Benyovszky Regimentjéhez; az ezen Reg.béli Obristlajtinánt Papp, a' Jellachich Ferencz Reg.jéhez; Richter és Lamboy Ármadia béli Obristlajtinántok a' Kordonhoz; Gatterburg fő Strázsamester a' Ferdinánd Fő Hertzeg Huszár Reg.jétől a' Császár Huszárjaihoz; Fő Strázsames-ter Horváth a' Császár Huszárjaitól a' Ferdinánd Huszárjaihoz; Csepessy Fő Strázsamester a' Károly Fő Herczeg Uhlanusaitól a' Kordonhoz.

D. Pensi óval b o t s á t t a t t a k: a' Ferencz Károly Fő Herczeg Reg.jébéli Kapitány Szatsvay Fő Strázsamesteri rangal.

E, Q i e t á l t: Dönhoff Fő Strázsamester a' Schröder gyalog Reg.jétől.

F. M e g h ó l t a k: Gen. Major Knesevich János, Uracca, és Bonakorszy pensionatus Obers-terek; Herrmann az Eszterházy Reg.béli Obrist-lajtinánt; Fritsch Fő Strázsamester a' Beschelly

Osztályból Alsó Austriában; végezetre Petricovich, Haydt, Stang, és Fuchs pensionatus Fő Strazsa mesterek.

Orosz Birodalom.

A' Petersburgi Csász. Udvarnak, az az Anglia Ország ellen ki adott Hadi Manifestuma, mellyett mi a' 48-ik Kurirnak 748-ik és több következő lapjain Erd. Olvasoinkkal közlöttünk, mind ott mind a' több Orosz Birodalombéli városokban és kikötő helyekben Franczia és Orosz nyelven ki hirdettetett, és mindenüvé parantsolat küldetett az Ánglus portékáknak és manufacturáknak lepetsételetésére, melly miatt nem tsak igen drága áron kell azokat meg venni, de nem is találhatni.

A' 9-ik Novemberi Pétersburgi tudósítások a' jelenvaló háborús környülállásokat következő módon festik le: Allig kostoltuk meg, úgymond, a' békéségnek édességét, midőn újjabb háborúba keveredtünk. E' folyó hólnap 8 kától fogva az Angia Ország ellen ki adott manifestumot eleinte tsak a' külföldi Ministerekkel közlötté a' Kormányzék. Tegnaptol fogva minden Orosz Birodalombéli kikötőhelyekben találtatott Ánglus hajókra és jószágokra sequestrum tétettetett, 24 óra alatt a' nádméznek, kaffénak, theának, és egyéb Indiai terméseknek annyira fel hágott az árok, hogy tizszeresen is meg kellett azt fizetni. Az itt lévő Ánglus Követ Lord Gover a' haza való menetelre már meg kapta a' passus levelet, de hirtelen meg betegedvén, még eddig elnem utaz.

hatott. A' mi udvarunknak Londonba lévő Követje Alopeus Ur vissza hivattatott. Mitsoda okok indították légyen a' Fels. Orosz Császárt az Anglia ellen való hadindításra, a' fent említett manifestumból ki tesszik. I. Sándor Orosz Császárnak értésére esvén, hogy a' Franczia Országban lévő Orosz katona foglyok onnan lett haza indulások előtt ujj köntösbe és fegyverbe öltöztettek a' Napoleon Cs. parantsolatjából, ő Cs. Felsége is hasonló módon kívánta a' Franczia Császár barátságát visszazonozni, és minden Orosz fogságban lévő Franczia katonákat ujj monturba fel öltöztetve indította ki hazájok felé.

N a g y B r i t a n n i a.

Minekelőtte háborúra menne a' dolog, az Angliai Király, a' ki a' jövő Januarius 4-ikén 70 esztendő s léfzen, és a' mint a' Londoni tudósítások tartják, szemeivel már majd semmit sem lát, maga is nagyon ohajtya a' békefféget, az Angliai Korona örököse a' Wallisi herczeg is édes attyát arra birni igyekezik; de mivel az Angliai Constitutio szerént mind a' kettő a' Ministeriumtól és Parlamentumtól függ: addig mig a' jelenvaló ministerek a' kormányt igazgattják, tökéletes békeséget reményleni nem lehet.

Azt mondhatja valaki, hogy minekutánna az Angliai kereskedő hajók előtt minden Európai kikötőhelyek bé zároltattak, és minden Anglus portékák vagy le árestáltattak, vagy kótyavetyére hanyattattak volna, szükségesképpen az ő kereskedések meg tsökkent, a' kereskedők, Fabricánsok,

és manufacturisták sok kárt vallottak, 's annál fogva az egész Nemzet sokat szenved? Két ága vagynak Angliában a' kereskedésnek t. i. a' Napkeleti és Napnyugoti termésekkel és manufacturákkal való kereskedés. Az utolsó annyit nem szenved mint az első, mivel e' világ több részeinek, nevezetesen a' N. Britanniához tartozó szigeteknek is szükségek vagyon a' kéz mivekre, és mivel a' Fabrikabéli portékák nem annyira emberi kéz, mint inkább alkotmányok által szoktak készítettetni, igen sok munkásokra nem szorúlnak. Ellenben az Indiai termések, a' millyenek a' kaffé, a' nádméz, a' fűszerszámok, a' festékek 's több e' félek, a' száraz Európába való nem vihetések miatt felette meggyűltek, az azokkal kereskedőknek tőke pénzek semmi nyereséget nem fizet, 's végtére nem tsak intereseket, hanem tőke pénzeket is el vesznek, 's azonban a' reájok vetett terhes adót fizetni még is kéntelenek; következésképpen sokkal több kárt vallanak az Anglus mint a' több Európai kereskedők, a' kik t. i. az Indiai portékákat és terméseket töllök nem vehetik.

Néhány hetektől fogva még a' Postáknak utjok is ugy bé van zároltatva, hogÿ senki semmi levelet nem küldhet a' száraz Európába. E' miatt felette nagy summát vesz el a' Kormány-szék, mivel a' levelekre fel emeltetett Posta pénz tsak nem egy millió font sterlinget hozott bé esztendőnként.

A' 4-ik Decemberi Amsterdami levelek azt tartják, hogy a' Hollandiai Király Lajos Napo-

leona' Londoni ministereket meg kínálta volna avval, hogy ő Felsége az Anglia és Frantzia Országok s ennek szövetségesei közt való békességnek helyre állításában a' közbenjáróságot magára vállalja; mellyre nem csak nem állottak az Anglus Ministerek, sőt világosan ki mondták, hogy Napoleon Franczia Császárnak tett ujjabb intézetjei után az egymás ellen hadakozó feleknek megengeszteltetésekről még csak gondolkozni sem lehet.

A' Londoni Ministerium nagyon idegen lévén az Északi Amériikai Szabad Társasággal kezdendő háborútól, annak sok kereskedésbéli jussokat és szabadságot ígért azon fel tétellel, hogy semmi Amériikai terméseket ne hordjon Fr. Ország-
nak; de a' mint az Amériikai levelek tartják, igen kevés hajlandóságot mutat a' Congressus ezen fényes de tettetéssel tellyes ajánlásnak elfogadására.

A' Párisi Árgus ezen tárgyról következőképen szól: az Eszaki Amériikai Respublikának lakosai nagy részint azt kívánják, hogy a' nemzetnek betsüllete és a' szabad Statusok vitorlájának szabadsága fenn tartattassék. Az Amériikai nemzet igen bosszfonkodik azon, hogy a' Brittusok oly képtelenül bántak Dánia Országgal. Nem kevésbé meg sértetetnek lenni érzi magát, hogy az Anglus Ministerek a' Sz. Domingói pártosokkal szövetségre léptek. Ekkorig mindenkor titkolták, hogy ők azokat pénzel és fegyverrel segítették, holott eleitől fogva azt kívánták, hogy az a' Franczia Colonia el pusztúljon, hogy a' lakosok

egymást öldököljék, 's annál fogva Francia Országának külső birodalmi kevesedjenek; de hogy velek, t. i. a' Domingói pártosokkal világosan szövetségre lépjenek, hogy ők legyenek az elsők, a' kik Haiti Országának mástól való nem függését, és Christophle Generálnak felsőségét meg eszérjék, azt ugyan, az Angliai mostani Ministeriumon kívül, egy jozanan gondolkozó ember sem képzelhette.

Prussziai Birodalom.

Nem régiken arról tudósítottuk a' Magyar Kurir E. Olvasóit, hogy a' Fels. Prussziai Királyné a' Frantzia Császárnéhoz küldött levelében az által igyekezett a' Berlinben fekvő Francia Csász. seregeknek onnan leendő ki küldetésekre birni, hogy ott szülhessen, és tölthesse ki gyermek ágyának szokott heteit. Mivel az 1-ső Decemberi Berlini tudósítások szerént a' Fels. Királyné még eddig semmi kívánatos választ nem vehetett, magát arra határozta meg, hogy Északi Prussziának fő városában Elbingben szüllyön, 's ott töltse ki gyermek ágyának heteit, a' melly végre a' szükséges rendelések már meg is tétetődtek, és azok az affzonyfzemélyek a' kik Eő Kir. Felsége szolgálatjára szükségesek lesznek, oda Decemb. első hetében el is mentek.

Azok között a' Prusszus hadi tiszték között, a' kik Königsbergben a' teatrumon a' Frantzia tiszteket nagyon meg bosszontották, hogy szembe ötlő elégtételt adhasson a' Fels. Prussziai Király, az erántok hozott hadi törvényszerént, a'

leg főbb, mint azon megbántásnak indító oka, agyonlövetés-e, a' többi pedig a' Spandaui várbeli fogságra szententziáztattak.

E' folyó Decemb. 2 ik napját, mint a' Francia Császár koronáztatásának, és az Auszterliczi fényes győzedelemnek emlékezetére szentelt napot a' Berlini Frantzia Gubernator az által innepelte meg, hogy az ott őrizeten lévő 16000 főből álló Fr. fegyveres népet, a' városhoz egy óráni járó földre, Tempelhof mellett meg mustálta, a' hol néhai II. Fridrik testvér öttse Ferdinand és Möllendorf Pr. Feldmarsal is jelenváltak. A' mustra végződése után a' Gubernator Generál St. Hilaire a' Herczeg Radzivil palotájában, a' város mostani Commendánsa Fr. osztályos General Victor pedig a' maga kvárterlyán a' Berlinben lévő külső udvari ministereket és miniszerneket, a' Frantzia dámákat, a' Kurlandiai és Holsteini herczeg asszonyokat gazdagon megvendéglették, estére concertet és fényes bált adtak. — A' nemzeti teatrumba minden fizetés nélkül mindennek szabad volt bé menni.

Néhány hetekkel ennekelőtte azt irtuk vala, hogy a' Hálai Universitas helyett a' Fels. Prussz. Király Berlinben szándékozik egy fő Oskolát felállítani, és a' Hálai Professorokat rész szerént oda, rész szerént a' Königsbergi Universitasba fogja küldeni. Most ellenkező tudósítást olvasunk a' Prussziai levelekben, hogy tudniillik B. Stein Pr. Status Minister a' Hálai Fő Oskolának gazdag fundusait Poczdamba vinni, és Universitást is ott szándékozik felállítani, melly által azon

Királyi költségeken épült, de népetlen szegény városon nagyon segitene, 's azt szép virágzásba hozná.

A' Pr. Pomeránia nevezetes városának, 's erőffé-
gének Kolbergnek lakosi, a' kik az utolsó Franczia háboruban magokat jelesen viselték, és uralkodó Fejedelmekhez való hívségeknek tsalhatatlan próbáit atták, 180000 tallérból álló contributiót tartoztak volna a' Frantziáknak fizetni. De mivel a' sok hadi nyomorúságok és sattszoltatások miatt azon summának kifizetésére tellyefséggel elégtelenek voltak; arra való nézve azon város Előjárói e' Fels. Királyhoz folyamodván a' reájok vetett teher könnyebítéséért esedeztek. Esedező levelekre a' Fels. Prussziai Király akként válaszolt, hogy noha azon város a' Pomerániai tartományra vettetett Contributiónak egy részét, a' 'Tilsiti békesfégnak meg határozása szerént le fizetni tartozna; Eő Kir. Felsége mindazáltal azon város lakosinak sok nyomorúságokat, az ostromlás alatt mutatott hívségeket, és álhatatosságokat méltó tekintetbe vévén, az ő reájok vetett hadi adót a' Pomerániai tartománynak egyéb részeire fogja fel osztattatni.

A' Prussz. Kir. Ármadiánál, a' mostani organisatió szerént, a' gyalog Regementek Comman-
dásainak 208 taller, 4 ratio, avagy kenyér portio, ingyen való fa, és szabad kvártély fizetések leszen hólnaponként (Prussziában és Szakszoniában 1 taller, a' mi pénzünk szerént 30 garasból áll), egy kompániás Kapitánynak 100 taller, kenyér portzio, fa és kvártély; egy All.Kapi ny-

nak 30 tallér fa és kvártély; egy Fel-Hadnagyaknak 25 tallér, fa és kvártély; egy All-Hadnagyaknak 17 tallér, fa és kvártély; egy zászló hordó Kadetnak 6 tallér fa és kvártély; egy köz embernek 2 tallér 12 jó garas pótolás, és másfél font kenyér. Idegen nemzetbeliek hadi szolgálatra többé fel nem vétetnek, a' békeség idején kevés emberekből fognak a' vigyázatok állani, hogy ekképen kézimunkáikkal is kenyeret keressenek a' köz emberek. A' szabadtságra ment tisztnek a' szolgálaton kívül semmi fizetése nem lesz.

J e g y z é s. A' Pruffziai Kir. Ármadiánál egy Generál-Lajtnántnak 3000, egy Generál-Majoraknak 2000 tallér fizetése volt esztendőnként. Egy Obersternek a' gyalogságnál hólnapi fizetése 140; egy Obristlajtnántnak 120; egy Majoraknak 100; egy Kompániás Kapitánynak 80 tallérból állott hólnapi fizetése. E' mellett minden kompánia tulajdonos 20, 30, sőt több embert is 10 hólnapi szabadtsággal hazabocsátott, 's az alatt ő maga húzta a' fizetést, melly nem kevésre ment esztendőnként.

H a d i T u d ó s i t á s o k.

A' Gothenburgi erősség a' Svéciai Kir. rendeléséből le rontattatik, mellyenn nagy öröme van az oda való lakosoknak. — A' Norvégiai kapzsi hajók már is 24 Anglus kereskedő hajókat rablottak el, mellyek sok hetes portékákkal voltak még terheltetve; egyiken 4 hordó pénz is találtatott. Valamint Norvégiában, úgy Dánia Országban is sok illy kapzsi hajók képzittetnek ki, mellyek el-

len nehezen fogják magokat az Anglus hajók védelmezni, tudva lévő dolog lévén az, hogy a' Dánusok és Normannusok bátor szívű hajós legények és katonák légyenek.

A' Koppenhágába ki neveztetett hadi Commissió azoknak a' Generálisoknak és Fő Tiszteknek meg vizsgáltságokban, a' kik az Anglusoknak Zelandiába való ellenséges mulatások alatt vagy tiszti kötelességeket nem teljesítették, vagy az ellenséggel való társalkodások által magokat gyanusokká tették, még most is foglalatoskodik. — A' Koppenhágai Kir. Udvarnál lévő külföldi Követ Ministereknek szabad tettzésekre hagyattatott vagy az ott való maradás, vagy a' Rendsburgba való lakás, a' hol t. i. most a' Dániai Király is lakik. — A' Svéciai Konsulnak Koppenhágában lett le árestáltatása annak tulajdonittatik, hogy ő az ott volt ellenséggel titkos czimborálásban volt.

A' Dániai Korona Herczeg tellyes tehetségét arra fordítja, hogy az Anglia ellen indított háborút szerentsésen el kezdhesse, folytathassa, és el is végezhesse, hogy egyszersmind azt a' gyalázatot mellyet az Angliai Ministerium Dánia Országának okozott méltóképpen meg bosszúlhassa.

A' 28. dik Novemb. Koppenhágai Tudositások bizonyos dolognak lenni hirdetik: hogy a' Svéciai Király is el állott az Anglia szövetségétől, és hogy a' Fels. Orosz Csaszárnak példáját követvén, minden kikötőhelyeit bezároltatta az Anglus kereskedő hajók előtt, és hogy meg nem engedi, hogy a' Svéciai kereskedők Vasat küldjenek Angliának, melly nélkül egy hajót sem épithetnek a' Brittu-

sok. — A' hazafiúi szívetet annyira fel lobbant a' Daniai Statusokban, hogy az Anglusok ellen való háborúnak folytatására készek minden vagyonaikat feláldozni.

* * *

A' múlt November 21-ik napján költ 41-ik Kurirban kiadott üstökös Tsillagokról való Tudósításnak további folytatása.

Valamiképen egyéb problematicus tárgyakról való okoskodásaikban a' valóság mellett a' Tudósok meg nem maradnak, hanem hol többet, hol kevesebbet szoktak azokhoz adni: úgy azokon az üstökös tsillagokon kivül is a' mellyekről a' régi Kronikákban emlékezet tetetődik, egynéhány ezerre szaporitják számokat, nem egyébbenn, hanem a' tsupa lehetőségen fundálván vélekedéseket, 's azt állitják, hogy a' nap alkotmányában, sok ezer üstökös tsillagok lehetnek, de hogy felettébb való távol létek miatt, nemhogy tsupa szemekkel, de a' leg finomabb perspectiváknak segedelmek által sem lehet azokat szemlélni. — Illyen értelemben vólt az ennekelötte néhány esztendőkel meg halálozott hires Berlini Matematikus és Astronomus Lambert, a' ki 4000-re tette a' mi napunk systemájában lévő üstökös tsillagoknak számát.

Ezeknek az égi testeknek természetekről is sokféleképen vélekedtek valamiképen az újabb úgy a' régi időkben élt természet vizsgáló Böltsék is. — Seneca a' Planéták, az az, a' bújdosó tsilla-

gok közzé számlálta azokat. A' régi Pythagoreusok is hasonló értelemben voltak. azt állatván azokról, hogy valamiképen a' Plánéták, úgy az üstökös tsillagok is a' természetből eleikbe szabott lineában a' nap körül forognak, és némelleyek rövidebb, mások hosszabb idő alatt végzik el a' nap körül való futásokat. — Hevelius a' 17-ik század első fertályában élt Dantzigi Consul és tudós Astronomus értelme szerént, az üstökös tsillagok a' naptól vették eredeteket, természetekre nézve a' naphéli fogyatkozásokhoz hasonlóak, és valamelly vékony gözölgésekből állanak — Lichtenberg tsupa világos felhőknek lenni véli, vagy hogy végtére is felhökké lesznek azt állatja. Egy régi Krónikában azt olvassuk, hogy az 1510-ik esztendőben az ég kárpitján láttatott üstökös tsillagból kénköves büdös követskéek hullottanak le. — Akármint vélekedjenek azoknak természeti valóságokról a' régibb és újabb természet vizsgáló Bóltsek, elég az ahoz, hogy a' sok tapasztalások által nagyobb tökéletességre vitetett Astronomia szerént az üstökös tsillagok is a' mi nappunk alkotmányához tartoznak, és a' természet által meghatározott törvények szerént a' nap körül hosszas tyukmony forma lineákban forognak. De miből állyon természeti valóságok még eddig egy halandó sem határozhatta meg bizonyosan, mellynek főképen való oka ez, hogy különbözőkülönbféle ábrázatokban mutatják azok magokat. Hogyha, tudniillik az üstökös tsillag a' naphoz közelit, az a' gombolyag, a' mellyből a' feje áll, a' gömbölyüségét el veszti, gözzé válto-

zik által, melly maga atmosferáját meg nagyítja, a' gombolyagot minden oldalról körülveszi, és a' farkát is meg hosszabítja. Ha a' nap szomszédságából jön vissza, akkor nagyon meg változik, a' gombolyagja, vagy a' feje egészen elenyészik, vastag gözből és hosszú, de olly vékony farkból áll, hogy azon által az álló csillagokat is lehet szemlélni. Mellyhez képest úgy látszik, hogy az üstökös csillagok olly materiából állanak, melly a' nap ereje által fel olvadtván, gyakran sok millió farkakra oszlanak fel. Hogyha messze távoznak a' naptól, könnyen meg lehet, hogy az a' széllyel osztott matéria az üstökös csillagba vissza tér, 's ilyenkor se farka nintsen, sem nem ködös. — Hihetetleneknek lenni láttatnak azoknak vélekedéseik is, a' kik az üstökös csillagoknak farkaikat világos vizpárolgásoknak, sőt tüzes lángoknak is tartják. Ha ez úgy volna, igen sok károkat okozhatnának a' mi földünkhöz közelítő üstökös csillagok, és ha avval öszve ütköznének, nagy változást okozhatnának a' föld tengelyében, és az e' körül való forgásában, a' tengerek magok változóikból ki öntenének 's az Aequatorra rohannának, számtalan sok embert és állatokat el borítanának, egész nemzeteket el törölnének, 's annál fogva a' szép mesterségeknek minden emlékeztető jeleit ökörsre el pusztítanák.

(A' többi következik.)